NAUDVARIS BURIAL GROUND

In 2005 archaeological investigations at the Naudvaris burial ground (Jurbarkas district) were continued (Fig. 51). 3 cremations were discovered. In one of them cremated bones were buried in a small hand-made ceramic urn (Fig. XIV, XV). The burials investigated as well as the entire burial ground dated to the 1st century A.D.

VIEŠVILĖS KAPINYNAS II

Rytis ŠIAULINSKAS

Viešvilės kapinynas II (Jurbarko r., Viešvilės sen.,) yra Viešvilės miestelio teritorijoje, į V–PV nuo kelio Jurbarkas–Šilutė. Kapinyno teritorijos Š–ŠV dalyje 1997 m. pastatytas medinis kryžius. Kitoje kelio pusėje yra kapinių vieta, kur iki II Pasaulinio karo pabaigos buvo laidojami Viešvilės gyventojai. Apie 100 m į Š–ŠV nuo kapinyno yra Pagėgių pasienio policijos rinktinės, Viešvilės pasienio policijos užkarda. Kapinynas yra ant nedidelės pailgos V–R kryptimi kiek aukštėjančios kalvelės, kurią kerta kelias Jurbarkas–Šilutė.

Viešvilės kapinyno II vietą 2001 m. vasarą nurodė vietinis gyventojas Ramūnas Povilauskas, kuris jam priklausančiame sklype apie 1997 m. rado XVII a. monetą ir žalvarinę pasaginę segę storėjančiais galais, kurią 2001 m. perdavė Viešvilėje dirbusiai archeologinei ekspedicijai. 2001 m. spėjamoje kapinyno teritorijoje rastas ietigalio fragmentas. Radiniai perduoti LNM.

2005 m. spėjamo kapinyno teritorijoje atlikti archeologiniai žvalgomieji tyrinėjimai, kurių metu ištirtas 37,75 m^2 plotas (3 perkasos), rasti 2 kapai.

Kapas 1 aptiktas V–ŠV kapinyno dalyje. Iškart po dirvožemiu atidengta pilko smėlio dėmė. Dar „skutant" vagų likučius aptikta žalvarinė A 133 serijos segė (XVI:1 pav.), šalia kurios V pusėje užfiksuota labai sukorodavusi geležinė segė (XVI:2 pav.). Apie 14 cm į R nuo minėtų segių rastas 10 cm ilgio geležinis pincetas (XVI:3 pav.) ir du neaiškios paskirties geležinių dirbinių fragmentai. Vienas neaiškios paskirties nedidelis geležinio dirbinio fragmentas aptiktas apie 15 cm į Š nuo minėtų segių, ir dar trys – apie 20 cm į V–PV nuo segių. Visi dirbiniai rasti vienodame apie 35–40 cm gylyje, iškart po dirvožemiu. Atsižvelgiant į dirbinių išsidėstymą dėmėje, galima teigti, kad tai griautinis kapas, orientuotas R–V kryptimi. Kapas apardytas ariant. 46 cm į R nuo aprašyto kapo, iškart po dirvožemiu, 35 cm gylyje rastas apie 20x20 cm dydžio medžio fragmentas su žalvarinėmis kniedėmis, kurio ryšys su kapu nenustatytas.

Kapas pagal jame surastą žalvarinę A 133 serijos segę datuojamas B^{2b} faze ir B^2/C^1 periodo pradžia.

Kapas 2 aptiktas R kapinyno dalyje. Jį sudarė dvi viršutinėje dalyje besijungiančios duobės, atsiskyrusios 65 cm gylyje. V jų dalį suardė XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje iškastas 90 cm gylio griovys. Išlikusioje duobių PR dalyje 50 cm gylyje aptiktas žirgo žandikaulio su dantimis fragmentas, kitas žirgo

žandikaulio su dantimis fragmentas surastas 65 cm gylyje duobių P dalyje.

Š duobė 90 cm gylyje buvo netaisyklingo apskritimo formos, V–R kryptimi ji buvo 1,72 m ilgio, Š–P kryptimi – 1,36 m pločio, 1,5 m gylio. Duobė link dugno tolygiai siaurėjo, dugnas plokščias. Įvairiuose gyliuose skirtingose duobės dalyse surasti 5 įvijiniai žalvariniai žiedai, 3 žalvarinės įvijos ir 7 gintariniai karoliai (skirtingų dydžių ir formų, dalis tekinti). V dėmės dalyje ant duobės dugno užfiksuoti priekinių žirgo kojų ilgieji kaulai (ištyrė G. Piličiauskienė). 10 cm aukščiau duobės dugno, priglausta prie V duobės sienelės ir vertikaliai į viršų nukreiptu užsegimu rasta žalvarinė antkaklė su kilpele ir kabliuku bei tordiruotu lankeliu (XVI:4 pav.).

P duobė 90 cm gylyje buvo netaisyklingo ištęsto ovalo formos, Š–P kryptimi – 72 cm pločio, 1,31 m ilgio V–R kryptimi, nuo perkasos viršaus 97 cm gylio. Degintinių kaulų koncentracija užfiksuota tik V dėmės dalyje. Išlikęs tik kapo dugnas, tačiau surinkta nemažai degintinių kaulų, tarp kurių buvo žalvario lašų, tad galima spėti, kad kasant vėlyvą griovį kapas apardytas, ir čia galėjusios būti įkapės surinktos arba sunaikintos.

Kadangi vėlyvo griovio apardyto degintinio žmogaus kapo ir šalia (Š pusėje) palaidoto žirgo (griautinis) kapų duobės viršuje jungėsi, galima teigti, kad šie kapai sudaro kompleksą. Pagal žirgo kapo įkapes, žalvarinę antkaklę su kilpele ir kabliuku bei tordiruotu lankeliu ir tekintus gintarinius karolius degintinis žmogaus su šalia palaidotu žirgu *kapas 2* datuotinas V–VI a.

Viešvilės kapinyne II 2005 m. archeologinių žvalgomųjų tyrinėjimų metu rasti radiniai perduoti LNM, kapinyną pasiūlyta įtraukti į NKVR.

VIEŠVILĖ BURIAL GROUND 2

In 2005 during the archaeological survey of the Viešvilė burial ground 2 two burials were discovered: the 2nd century human inhumation (Fig. XVI) and the 5th – 6th century human cremation with a horse burial nearby.

KURMAIČIŲ (LINKSMĖNŲ) ARCHEOLOGINIS KOMPLEKSAS

Ilona VAŠKEVIČIŪTĖ

Kurmaičių (Linksmėnų) kapinynas (Joniškio r., Kepalių sen.) įrengtas Linksmėnų kaime, į Š nuo Kurmaičių kaimo kapinaičių, Ašvinės upelio kairiajame slėnyje. Vietinis gyventojas Vytautas Pocevičius (gimęs 1927 m.) pasakojo, jog 1926 m. čia buvo įvykdyta žemės reforma, kurios metu buvo parceliuojamas Kurmaičių dvaras. Buvusius Kurmaičių dvaro laukus naujakuriai pavadino Linksmėnais, tačiau kaimo tokiu pavadinimu niekada nebuvo. Šis gyventojas sako pats gerai atsimenąs, kaip II Pasaulinio karo metais į Š nuo kapinių koplytėlės buvo kasamas žvyras kelių taisymui. Kasdami žvyrą žmonės rasdavę kaulų ir „geležinių durtuvų“. Dar dabar vietiniai žmonės įtikėję, jog čia palaidoti švedai. Žvalgomosios ekspedicijos metu vietinis gyventojas pasakojo, jog jo seneliai yra minėję, kad „į šias vietas Ašvinės upe atplaukdavę švedai“.

XVI pav. Viešvilės kapinynas II, kapo 1 įkapės: 1 – žalvarinė segė, 2 – geležinė segė, 3 – geležinis pincetas. *R. Šiaulinsko nuotr.*

Fig. XVI. Viešvilė burial ground 2, items of the burial 1: 1 – a bronze fibula, 2 – an iron fibula, 3 – iron tweezers.